

Ebelik bölümü öğrencilerinin cinsellik ve cinsel sağlıkla ilişkili bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi

The evaluation of the knowledge level of sexual and sexual health of students in the department of midwifery

Hafsa Kübra Işık¹, Melek Şen Aytekin², Ayşenur Kahraman², Dilek Öcalan²

¹Bayburt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Bayburt, Türkiye
²Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Tokat, Türkiye

ÖZ

Amaç: Araştırma ebelik bölümü öğrencilerinin cinsellik ve cinsel sağlıkla ilişkili bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte olan araştırma, Türkiye'nin kuzeyinde yer alan bir ildeki üniversitede ebelik bölümüne kayıtlı olan, gönüllü 307 öğrenci ile yürütülmüştür. Veriler, Sosyodemografik Veri Formu ve Cinsel Sağlık Bilgi Testi (CSBT) ile toplanmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin CSBT puan ortalaması 26.95±7.0'dir. Ebelik son sınıfta olan, sözlüsü/nişanlısı ya da partneri olan, cinsel sağlığa yönelik ders ya da eğitim alan, bu konuda bilgi düzeyini yeterli bulan, okullarda cinsel sağlığa ilişkin eğitim verilmesi ve üniversitede danışma birimi olması gerektiğini düşünen öğrencilerin CSBT puanları daha yüksektir (p<0.05).

Sonuçlar: Öğrencilerin cinsel sağlık bilgisi orta düzeydedir. Ebelik öğrencilerinin cinsel sağlık bilgisinin geliştirilmesi ve farkındalıklarının artırılması için ders müfredatlarında kapsamlı cinsel eğitimlerin yer alması önerilebilir.

Anahtar kelimeler: bilgi; cinsellik; cinsel sağlık; ebelik; öğrenci

ABSTRACT

Aim: The aim of the study was to evaluate the level of knowledge about sexuality and sexual health of midwifery students.

Methods: This descriptive study was conducted with 307 volunteer students enrolled in the midwifery department at a university located in the north of Turkey. Data were collected with the Sociodemographic Data Form and the Sexual Health Information Test (CSBT).

Results: The students' CSBT mean score was 26.95±7.0. Students who are in the last year of midwifery, who have a partner/fiancée or partner, who take classes or training on sexual health, who find their knowledge level sufficient, who think that sexual health education should be given in schools and that there should be a counseling unit in the university have higher CSBT scores (p<0.05).

Conclusion: The sexual health knowledge of the students is moderate. It can be suggested that comprehensive sexual education should be included in the curriculum of midwifery students to improve their sexual health knowledge and increase their awareness.

Keywords: midwifery; knowledge; sexuality; sexual health; student

Giriş

Günümüzde özellikle 15-24 yaş grubunda yer alan gençlerin riskli sağlık davranışlarının yanı sıra (intihar, tütün ve uyuşturucu kullanımı gibi) cinsel sağlık ve üreme sağlığı sorunlarının da yüksek olduğu bildirilmektedir (Liang ve ark., 2019). Fiziksel büyümeyle birlikte psiksosyal değişiklikler gençlerde cinsel merakı arttırmakta (Uğurlu & Karahan, 2022), erken yaşta cinsel ilişkiye girme, plansız cinsel ilişki, korunmasız cinsel ilişki ve birden fazla partner ile birlikte olma gibi riskli cinsel davranışlar gençlerde sık görülmektedir (Kashefi ve ark., 2021). Ayrıca cinsel yolla bulaşan hastalıklar açısından prevalansının yüksek olduğu grubun riskli cinsel davranışlarda bulunan gençlerden oluştuğu, bu durumun erken yaşta cinsel ilişkiye girme ile bağlantılı olduğu belirtilmiştir (Workowski & Bolan, 2015). Özellikle genç popülasyonda cinsel sağlık eğitiminin cinsel sağlığın korunması ve sürdürülmesi açısından son derece önemli olduğu söylenebilir.

Cinsel sağlık eğitimi yaşam boyu süren bilgi sahibi olma, değer, tutum ve inanç oluşturma sürecidir. Cinsel sağlık eğitimi, bireylerin cinselliğe yönelik pozitif bakış açısı kazanması, cinsel haklarını bilmesi, cinsel yaşamlarında bilinçli ve doğru tercihler yapabilmesine olanak tanınmaktadır. Etkili ve uygun içeriğe sahip bir cinsel sağlık eğitimi ile istenmeyen gebeliklerin, cinsel istismarların ve cinsel yolla bulaşan hastalıkların önlenmesi gibi küresel halk sağlığı sorunlarının da

önüne geçilebilmektedir (Çelik ve ark., 2018; Yücesan & Alkaya, 2018). Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization UNESCO), 2018'de, cinsel sağlık eğitimi tanımlayarak, çocukların ve gençlerin sağlıklı cinsel bilgi, beceri, tutum ve değerler geliştirmeleri için okullarda verilen cinsellik eğitiminin önemini vurgulamıştır (UNESCO 2018). Özellikle okul temelli ve müfredata dayalı olarak verilen, yaşa uygun, açık, tutarlı ve doğrudan rehberlik sağlayan kapsamlı cinsellik eğitimi, gençlerin sağlıklı cinsel gelişimlerinde ve cinsel sağlıklarında hayati bir önem taşımaktadır (Eisenberg ve ark., 2022).

Ancak konuya ilişkin yapılan çalışmalarda gençlerin cinsel sağlık konusunda yeterli bilgiye sahip olmadığı göze çarpmaktadır (Aydın, 2019; Bakır & Beji, 2015; Erenoğlu & Bayraktar, 2017). Aydın (2019) yaptığı çalışmada öğrencilerin %3.5'inin okul öncesi, %9.7'sinin ilkökul, %46.2'sinin ortaokul, %36.5'inin lise, %4.2'sinin üniversite döneminde cinsel sağlık ile ilgili bilgileri öğrenmeye başladığını bildirilmiştir. Bakır ve Beji (2015) üniversite öğrencilerinin %64'ünün cinsel sağlıkla ilgili eğitim almadığını tespit etmiştir. Erenoğlu ve Bayraktar (2017) ise, öğrencilerin %33.4'ünün daha önce cinsel sağlık eğitimi almadığını, bilgi eksikliği ve yanlış bilginin, riskli cinsel davranışlara neden olabildiğini bildirilmiştir.

Literatür incelendiğinde cinsellik ve cinsel sağlıkla ilgili üniversite öğrencilerinin bilgi düzeyleri ve cinsel sağlıkla ilgili verilen eğitimin etkinliğinin ölçüldüğü araştırmalarda cinsel sağlık eğitimi alan öğrencilerin eğitim almamış öğrencilere göre cinsel sağlık bilgi düzeylerinin daha yüksek olduğu bildirilmiştir (Doğan ve ark., 2022; Li ve ark., 2017; Özkan ve ark., 2020).

Ebelik mesleğinin primer odağına bakıldığı zaman kadın sağlığının korunması ve geliştirilmesi dikkat çekmektedir. Profesyonel açıdan bir meslek adayı olan ebelik öğrencilerinin lisans eğitimine devam ederken cinsel sağlık ve üreme sağlığı konusundaki tutum, değer, inanç ve bilgi düzeyinin belirlenmesi gerekmektedir. Çünkü ebelerin bütüncül bakım anlayışıyla rollerini yerine getirirken cinsellik konusunda bakım verdikleri bireyleri tarafsız, önyargısız değerlendirmeleri ve doğru yönlendirmeleri beklenmektedir. Bu araştırmada ebelik bölümü öğrencilerinin cinsellik ve cinsel sağlıkla ilişkili bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırmanın türü

Bu araştırma tanımlayıcı tipte yapılmıştır.

Araştırmanın yapıldığı yer ve zaman

Araştırma, Türkiye'nin kuzeyinde yer alan bir ildeki üniversitenin ebelik bölümünde, 25 Aralık 2021- 20 Ocak 2022 tarihleri arasında yürütülmüştür.

Araştırmanın evreni ve örnekleme

Araştırma evrenini, bir devlet üniversitesinin sağlık bilimleri fakültesi ebelik bölümüne kayıtlı olan 367 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmaya 18 yaş ve üzerinde olan, ilgili üniversitenin ebelik bölümünde ebelik eğitimi alan gönüllü öğrenciler dahil edilmiştir. Yapılan araştırmada G*Power 3.1.9.7 programında bulunan etki genişliği sınırları değerlendirilmiştir (Faul ve ark., 2007). Ayrıca Evcili ve Gölbaşı (2017b)'nin geliştirdikleri ölçüm aracını kullanarak Türk üniversite öğrencilerinin cinsel mitleri ve cinsel sağlık bilgi düzeylerini değerlendirdikleri araştırmada CSBT ölçek puan ortalaması dikkate alınarak etki büyüklüğü ($d=0.18$) hesaplanmıştır. Araştırma için yapılan G Power analizinde etki büyüklüğü ($d=0.18$), testin gücü Power ($1-\beta$ err prob) $=0.85$ ve hata payı %5 olarak belirlenmiştir. Hesaplama sonucunda örneklem sayısı 280 olarak belirlenmiştir. Veri kaybı göz önünde bulundurularak 307 katılımcı ile araştırma tamamlanmıştır.

Araştırma verileri, 25 Aralık 2021- 20 Ocak 2022 tarihleri arasında, Google Forms aracılığıyla online olarak toplanmıştır. Araştırmaya yönelik anketin ilk sayfasında araştırma hakkında bilgilere ve katılımcıların gönüllü olarak çalışmaya katılımlarına dair onam formuna yer verilmiştir.

Veri toplama araçları

Google Forms üzerinden oluşturulan online anketler öğrencilere çevrimiçi iletilerek veriler toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak, Sosyodemografik Veri Formu ve Cinsel Sağlık Bilgi Testi (CSBT) kullanılmıştır.

Sosyodemografik veri formu

Literatür doğrultusunda hazırlanan form öğrencilerin sosyodemografik özelliklerini belirlemeye yönelik olarak 20 sorudan oluşturulmuştur (Çayır & Beji, 2015; Evcili & Gölbaşı, 2017a; Özsoy & Bulut, 2017).

Cinsel Sağlık Bilgi Testi (CSBT)

Evcili ve Gölbaşı (2017a) tarafından geçerlilik- güvenilirliği yapılan, 40 sorudan oluşan çoktan seçmeli bir testtir. Ölçeği özgün çalışmasında üniversite öğrencilerinin cinsellik ve cinsel

sağlıkla ilişkili bilgi düzeylerini değerlendirmeyi amaçlanmaktadır. Ölçek 12 konu başlığını (cinsel-üreme sağlığı, cinsellikle ilgili değerler, cinsel kimlik gelişimi, cinsel yönelimler, cinsiyet-toplumsal cinsiyet, üreme sisteminin anatomisi, cinsel ilişki/cinsel doyum, üremenin fizyolojisi, gebelikten korunma, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar, cinsel şiddet ve güvenli cinsel davranışlar) içeren toplam 40 sorudan oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach's alfa katsayısı 0.91 olarak rapor edilmiştir. Bu araştırmada ise, Cronbach's alfa katsayısı 0.88 olarak bulunmuştur. Ölçekteki her bir soruya verilen doğru cevap 1 puan, cevaplanmayan veya yanlış verilen cevap ise 0 puan üzerinden değerlendirilmektedir. Buna göre ölçekten alınabilecek en düşük ve en yüksek puan 0-40 arasında değişmekte olup, alınan yüksek puan daha fazla cinsel sağlık bilgisine sahip olma durumunu göstermektedir (Evcili & Gölbaşı, 2017a).

Verilerin toplanması

Veri toplama sürecinde, 25 Aralık 2021- 20 Ocak 2022 tarihleri arasında online anketler öğrencilere çevrimiçi iletilerek 307 öğrenciye Sosyodemografik Veri Formu ve CSBT uygulanmıştır. Her öğrencinin formu doldurulması ortalama 15 dk sürmüştür.

Verilerin değerlendirilmesi

Araştırma verileri SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 22.0 paket programında değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, minimum, maksimum) kullanılmıştır. Çalışmada $p<0.05$ anlamlılık sınırı olarak kabul edilmiştir. Verilerin normallik testleri Kolmogorov-Smirnov testi, histogram grafikleri, çarpıklık ve basıklık değerleri ile yapılmıştır. Normal dağılım göstermeyen, iki grulu karşılaştırmalarda Mann-Whitney U testi, üç ve üzeri gruplarda Kruskal-Wallis H testi kullanılmıştır. Normal dağılım gösteren üç ve üzeri bağımsız grubun karşılaştırmasında Tek Yönlü Varyans Analizi kullanılmıştır. Farkın hangi gruplardan kaynaklandığını tespit etmek için post-hoc analizler yapılmıştır.

Araştırmanın etik yönü

Araştırma için Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu'ndan (Tarih: 24.12.2021, Oturum No: 27, Karar No: 27.05) etik kurul izni alınmıştır. Araştırmada kullanılan cinsel sağlık bilgi testi için e-posta yoluyla izin alınmıştır. Öğrenciler veri toplama aşamasına geçilmeden araştırma hakkında bilgilendirilmiş ve araştırma formu üzerinden çalışmaya katılmayı gönüllü olarak kabul ettiklerine dair seçeneği işaretlemelerinin ardından çalışmaya katılmışlardır. Araştırma Helsinki Deklarasyonu Prensipleri'ne uygun olarak yürütülmüştür.

Araştırmanın sınırlılıkları

Araştırma tek bir fakültede eğitim alan ebelik öğrencileri ile yapılması sonuçlar tüm ebelik öğrencilerine genellemesini sınırlamaktadır.

Bulgular

Öğrencilerin %28.3'ünün 3. sınıf öğrencisi olduğu, %73'ünün partneri olmadığı, %77.5'inin devlet yurdunda kaldığı belirlenmiştir. Öğrencilerin %67.8'i Anadolu lisesinden mezun olduğu, %29.6'sının en uzun yaşadığı yer ilçe, %78.5'inin çekirdek aileye sahip olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin ebeveynlerinin eğitim durumu sorgulanmış ve %50.2'sinin annesinin ilköğretim mezunu olduğu, %45.6'sının babasının ortaokul mezunu olduğu bulunmuştur (Tablo 1).

Tablo 1. Katılımcıların sosyo-demografik özellikleri

Değişkenler	n	%
Yaş (Ort±SS: 20.77±1.5; Min-Max: 18-28)		
Öğrencinin devam ettiği sınıf		
Birinci sınıf	82	26.7
İkinci sınıf	87	28.3
Üçüncü sınıf	69	22.5
Dördüncü sınıf	69	22.5
İlişki durumu		
Evli	3	1.0
Sözlü / nişanlı	9	2.9
Partneri var	71	23.1
Partneri yok	224	73.0
Şu an yaşanılan yer		
Aile yanı	35	11.4
Öğrenci evi	15	4.9
Akraba/ tanıdık yanı	3	1.0
Özel yurt	16	5.2
Devlet yurdu	238	77.5
Mezun olunan lise		
Normal lise	28	9.1
Sağlık meslek lisesi	46	15.0
Anadolu lisesi	208	67.8
Fen lisesi	25	8.1
En uzun süre yaşanılan yer		
Köy	59	19.2
İlçe	91	29.6
Şehir	78	25.5
Büyükşehir	79	25.7
Aile tipi		
Çekirdek aile	241	78.5
Geniş aile	44	14.3
Boşanmış/ayrı yaşayan aile	14	4.6
Ebeveynlerden birinin vefat ettiği aile	8	2.6
Annenin eğitim durumu		
Okur-yazar değil	23	7.5
Okuryazar	17	5.5
İlköğretim	154	50.2
Orta öğretim	94	30.6
Üniversite	16	5.2
Lisansüstü	3	1.0
Babanın eğitim durumu		
Okur-yazar değil	9	2.9
Okuryazar	11	3.6
İlköğretim	100	32.6
Orta öğretim	140	45.6
Üniversite	43	14.0
Lisansüstü	4	1.3

Katılımcıların cinsel sağlık eğitimine ilişkin değişkenler incelendiğinde; öğrencilerin %68.1'i ders almadığını, %69.4'ü bilgi almadığını, %29.6'sı cinsel sağlığa yönelik bilgiyi okulda öğretim elemanlarından aldığını, %55'i cinsel sağlıkla ilgili bilgi düzeyi sorulduğunda "fikrim yok" olarak belirtmiştir.

Cinsel sağlıkla ilgili olarak öğrencilerin %69.4'ü bilgi almak istediğini, %61.6'sı bilgi almak istediği kaynağın sağlık kurumları olduğunu, %97.1'i okullarda cinsel sağlık eğitimi verilmesi gerektiğini, %40.4'ü cinsel sağlıkla ilgili bilginin ortaokul döneminde verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Katılımcıların %86'sı üniversitede cinsel sağlık, üreme sağlığı danışma biriminin olması gerektiğini belirtirken, %45'i cinsel sağlık, üreme sağlığına yönelik bilgi alırken kendini normal hissettiğini beyan etmiştir.

Cinsel sağlık, üreme sağlığı eğitim programlarında istenen konular sırasıyla %43 cinsel sağlık, %31.6 üreme sağlığı ve üreme hakları, %27.4 aile planlaması yöntemleri ve %27.4

cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar ve korunma yolları olarak belirlenmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Cinsel sağlık eğitimine ilişkin değişkenler

Değişkenler	n	%
Cinsel sağlığa yönelik ders alma durumu		
Evet	98	31.9
Hayır	209	68.1
Cinsel sağlığa yönelik eğitim alma durumu		
Evet	94	30.6
Hayır	213	69.4
Cinsel sağlıkla ilgili bilgi alınan kaynak *		
Sağlık kurumları (doktor, ebe, hemşire)	37	25.7
Aile (anne, abla, teyze, hala)	22	15.3
Okulda öğretim elemanları	60	41.7
Arkadaşlar	5	3.5
İnternet / kitap / dergi	20	13.9
Cinsel sağlıkla ilgili bilgi düzeyini değerlendirme durumu		
Yeterli	75	24.5
Fikrim yok	169	55.0
Yetersiz	63	20.5
Cinsel sağlıkla ilgili bilgi almayı isteme durumu		
İsterim	213	69.4
İstemem	30	9.8
Fikrim yok	64	20.8
Cinsel sağlıkla ilgili bilgi almak istenilen kaynak *		
Sağlık kurumları (doktor, ebe, hemşire)	189	61.6
Aile (anne, abla, teyze, hala)	28	9.1
Okulda öğretim elemanları	146	47.6
Arkadaşlar	17	5.5
İnternet / kitap / dergi	67	21.8
Okullarda cinsel sağlık eğitimi verilmesine yönelik düşünce		
Evet, verilmeli	298	97.1
Hayır, verilmemeli	9	2.9
Cinsel sağlıkla ilgili bilginin verilme zamanına yönelik düşünce*		
İlkokul	33	10.7
Ortaokul	122	40.4
Lise	120	39.1
Üniversite	30	9.8
Üniversitede cinsel sağlık, üreme sağlığı danışma birimi olmasına yönelik düşünce		
Evet, olmalı	264	86
Hayır olmamalı	43	14
Cinsel sağlık, üreme sağlığına yönelik bilgi alırken hisler		
Bilgilenmiş	77	25.1
Utandı/rahatsızlık	55	17.8
Normal	138	45.0
Olumlu/özgüvenli/pozitif	37	12.1
Cinsel sağlık, üreme sağlığı eğitiminde istenen konular*		
Genital hijyen	41	13.4
Üreme sağlığı ve üreme hakları	97	31.6
Gebelik ve gebeliğin oluşumu	20	6.5
Aile planlaması	84	27.4
Cinsel ilişki	38	12.4
Cinsel sağlık	132	43
Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar ve korunma	84	27.4
Menstrual hijyen ve sağlık	27	8.8
Görüş bildirmeyenler	52	16.9

*Sorulara birden fazla cevap verilmiş ve değerlendirmeler verilen cevaplar üzerinden yapılmıştır.

Öğrencilerin CSBT puan ortalaması 26.95±7.0 (min=4 max=39) olarak bulunmuştur. Öğrenim görülen sınıfa göre CSBT'den alınan puanlar karşılaştırıldığında gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur (p<0.05). Yapılan post-hoc analizinde farklılığın ebelik bölümü 4. Sınıf-1. sınıf, 4. sınıf- 2. sınıf ve 4. sınıf- 3. sınıf arasında olduğu belirlenmiştir. İlişki durumuna göre ölçekten alınan puanlar karşılaştırıldığında gruplar arasında anlamlı farklılık vardır (p<0.05).

Tablo 3. Sosyodemografik özellikler ile CSBT'den alınan puanların karşılaştırılması

Değişkenler	Ort±SS	Test değeri	Post-hoc analiz
CSBT Toplam (Ort±SS: 26.95 ±7.0; Min-Max:4-39)			
Öğrencinin devam ettiği sınıf			
Birinci sınıf ^a	24.66±5.1	F= 10.305 p=0.000	d-a
İkinci sınıf ^b	26.15±8.7		d-b
Üçüncü sınıf ^c	27.07±6.2		d-c
Dördüncü sınıf ^d	30.58±5.7		
İlişki durumu			
Evli ^a	25.67±18.0	KW=9.907 p=0.019	b-d
Sözlü / nişanlı ^b	31.00±3.7		c-d
Partneri var ^c	28.75±5.3		
Partneri yok ^d	26.24±7.2		
Şu an yaşanılan yer			
Aile yanı ^a	28.14±6.7	F= 3.378 p=0.010	a-b
Öğrenci evi ^b	20.87±11.0		b-e
Akraba/ tandık yanı ^c	25.33±13.6		
Özel yurt ^d	26.06±8.4		
Devlet yurdu ^e	27.24±6.3		
Mezun olunan lise			
Normal lise ^a	18.50±9.4	F= 17.827 p=0.000	a-b
Sağlık meslek lisesi ^b	28.41±7.7		c-d
Anadolu Lisesi ^c	27.54±5.8		
Fen Lisesi ^d	28.88±5.1		
En uzun süre yaşanılan yer			
Köy	26.68±6.3	KW=5.842 p=0.120	
İlçe	27.46±6.4		
Şehir	25.19±8.3		
Büyükşehir	28.32±6.3		
Aile tipi			
Çekirdek aile	27.35±6.6	KW=2.709 p=0.439	
Geniş aile	25.43±8.0		
Boşanmış/ayrı yaşayan aile	25.86±7.5		
Ebeveynlerden birinin vefat ettiği aile	25.38±9.9		
Annenin eğitim durumu			
Okur-yazar değil	25.22±6.6	KW=6.873 p=0.230	
Okuryazar	26.06±8.4		
İlköğretim	27.95±6.2		
Orta öğretim	26.36±7.51		
Üniversite	25.19±8.2		
Lisansüstü	22.33±12.5		
Babanın eğitim durumu			
Okur-yazar değil	24.78±3.7	KW=6.087 p=0.298	
Okuryazar	22.64±10.3		
İlköğretim	27.73±5.6		
Orta öğretim	26.85±7.6		
Üniversite	26.74±7.0		
Lisansüstü	30.25±1.7		

CSBT: Cinsel Sağlık Bilgi Testi, F: One Way Anova, KW: Kruskal Wallis

Post- hoc analizlerde veriler normal dağıldığında Scheffe testi, normal dağılmadığında gabriel- h testi kullanılmıştır.

Yapılan post-hoc analizinde farklılığın sözlüsü/nişanlısı olanlar ve herhangi bir ilişkisi olmayan arasında ve partneri olan ve herhangi bir ilişkisi olmayanlar arasında olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların yaşadıkları yer ile CSBT'den alınan puanlar karşılaştırıldığında gruplar arası anlamlı farklılık belirlenmiştir (p<0.05). Farklılığın aile yanı ile öğrenci evinde yaşayanlar arasında ve öğrenci evi ile devlet yurdunda yaşayanlar arasında olduğu saptanmıştır. Mezun olunan lise ile CSBT'den alınan puanlar arasındaki fark incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur (p<0.05). Farklılığın normal lise ile sağlık meslek lisesi mezunları arasında ve Anadolu Lisesi ile fen lisesi mezunları arasında olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların en uzun süre yaşadıkları yer, aile tipi, annelerinin eğitim durumu ve babalarının eğitim

durumu ile ölçeklerden alınan puanlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (p>0.05) (Tablo 3).

Tablo 4'te cinsel sağlık eğitimine ilişkin değişkenler ve CSBT'den alınan puanlar incelenmiştir. Cinsel sağlığa yönelik ders alanların almayanlara göre, cinsel sağlığa yönelik eğitim alanların almayanlara göre CSBT puanları anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur (p<0.05).

Cinsel sağlıkla ilgi bilgi düzeyini değerlendirme durumu ile cinsel sağlık bilgi testinden alınan puanlar arasında anlamlı fark vardır (p<0.05). Yapılan post hoc analizde farkın bilgi düzeyini yeterli bulanlar ve yetersiz bulan öğrenciler arasında ve bilgi düzeyini yeterli bulanlar ile kararsız olanlar arasında olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4. Cinsel sağlık eğitimine ilişkin değişkenler ve CSBT'den alınan puanlar

Değişkenler	Ölçekten Alınan Puanların Ortalaması	Test değeri	Post-hoc Analiz
Cinsel sağlığa yönelik ders alma durumu			
Evet ^a	28.27±7.8	U=3.793 p= 0.000	a-b
Hayır ^b	26.34±6.5		
Cinsel sağlığa yönelik eğitim alma durumu			
Evet ^a	28.22±7.8	U=3.664 p= 0.00	a-b
Hayır ^b	26.39±6.5		
Cinsel sağlıkla ilgi bilgi düzeyini değerlendirme durumu			
Yeterli ^a	28.99±6.6	KW=12.755 p=0.002	a-b b-c
Kararsızım ^b	26.44±7.4		
Yetersiz ^c	25.90±6.7		
Cinsel sağlıkla ilgili bilgi almayı isteme durumu			
İsterim ^a	27.72±6.5	KW=11.163 p=0.004	a-c
İstemem ^b	26.40±9.1		
Kararsızım ^c	24.67±6.9		
Cinsel sağlık, üreme sağlığına yönelik bilgi alırken hisler			
Bilgilenmiş	27.95±6.6	KW=6.649 p=0.084	-
Utanma/rahatsızlık	25.60±6.9		
Normal	26.52±7.4		
Olumlu/özgüvenli/pozitif	28.51±5.8		
Okullarda cinsel sağlık eğitimi verilmesine yönelik düşünce			
Verilmeli ^a	27.17±6.8	U=2.564 p= 0.010	a-b
Verilmemeli ^b	19.78±9.4		
Cinsel sağlıkla ilgili bilginin verilme zamanına yönelik düşünce*			
İlkokul ^a	29.85±5.2	KW=18.836 p=0.000	a-c a-d
Ortaokul ^b	27.38±7.7		
Lise ^c	26.43±6.7		
Üniversite ^d	24.13±5.6		
Üniversitede cinsel sağlık, üreme sağlığı danışma birimi olmasına yönelik düşünce			
Olmalı ^a	27.26±6.9	U=1.973 p= 0.049	a-b
Olmalı ^b	25.07±7.4		

CSBT: Cinsel Sağlık Bilgi Testi, KW: Kruskal Wallis, U: Man Whitney-U

Post- hoc analizlerde veriler normal dağılmadığından gabriel- h testi kullanılmıştır.

Cinsel sağlıkla ilgili bilgi almayı isteme durumu ile CSBT'den alınan puanlar arasında anlamlı fark vardır (p<0.05). Yapılan post-hoc analizine göre farkın cinsel sağlıkla ilgili bilgi almayı isteme durumu ile kararsız olanlar arasında olduğu belirlenmiştir (p<0.05). Cinsel sağlık, üreme sağlığına yönelik bilgi alırken hisler ile CSBT'den alınan puanlar arasında anlamlı bulunmamıştır (p>0.05) Okullarda cinsel sağlık eğitimi verilmesine yönelik düşünce ile ilgili olarak verilmeli diyen ve verilmemeli diyen öğrenciler arasında anlamlı bir fark bulunmuştur (p<0.05). Üniversitede cinsel sağlık, üreme sağlığı danışma birimi olmasına yönelik düşünce ile CSBT'den alınan puanlar arasında anlamlı fark bulunmuştur (p<0.05). Cinsel sağlıkla ilgili bilginin verilme zamanına yönelik düşünce ile

cinsel sağlık bilgi testinden alınan puanlar arasında anlamlı fark bulunmuştur ($p<0.05$). Yapılan post-hoc analizine göre farkın ilkökul ve lise ile ilkökul ve üniversite arasında olduğu belirlenmiştir (Tablo 4).

Tartışma

Cinsellik, insan hayatında temel yaşam gereksinimleri arasında yer alır. Bu nedenle ebelik öğrencilerinin sağlıklı ya da hasta bireye bütüncül bir bakım verebilmek için cinselliği değerlendirebilme ve cinsel sağlık hizmeti sunabilme becerisi büyük önem taşımaktadır (Ören ve ark., 2018). Ebelik öğrencilerinin cinsellik ve cinsel sağlıkla ilişkili bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılan çalışma bulguları literatür kapsamında tartışılmıştır.

Araştırmada ebelik öğrencilerinin cinsel bilgi düzeyi puanı 26.9'dur. Ölçek puanları 0-40 arasında olduğu için yapılan araştırmadaki bu sonuca göre öğrencilerin orta düzeyde cinsel bilgiye sahip olduğu söylenebilir. Gönenç ve ark. (2021) ebelik öğrencilerinde yaptığı araştırmada eğitim öncesi ilk ölçümde cinsel bilgi düzeyi ortalaması 23.5 puan iken, eğitim verilen gruplarda cinsel bilgi düzeyi ortalamaları yüksek bulunmuş (WhatsApp eğitim grubu ortalaması 31.0; geleneksel eğitim grubu ortalaması 30.5) ve kontrol grubu ortalaması 24.0 puan olarak bildirilmiştir (Gönenç ve ark., 2021). Eğitim öncesi alınan puanlar ve kontrol grubu puanları bu araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Literatürde gençlerin cinsel sağlık/üreme sağlığı konularında farklı kaynaklardan bilgi edindikleri belirtilmiştir (Aygin ve ark., 2017; Fernández-Rouco ve ark., 2019). Araştırmada ebelik öğrencilerinin %69.4'ünün cinsel sağlığa ilişkin eğitim veya ders almadığı, öğrencilerin en fazla okuldaki öğretim elemanları ve internetten bilgi edindikleri, %55'inin cinsel sağlıkla ilgili bilgi düzeyini değerlendirmeye dair fikrinin olmadığı belirlenmiştir.

ABD'de tıp fakültelerinin yalnızca yarısında cinsellik konusunda resmi eğitim zorunluluğu olduğu, öğrencilerin temel cinsel sağlık bilgi düzeyi performanslarının düşük olduğu rapor edilmiştir (Warner ve ark., 2018). Gönenç ve ark. (2021)'nin araştırmasında ise ebelik öğrencilerinin tamamı daha önce resmi bir cinsellik eğitimi almadıklarını, %59.2'si yeterli cinsel bilgiye sahip olmadıklarını, %52'si cinsellikle ilgili konularda anneleriyle rahatlıkla konuşabildiklerini belirtmiştir. Farklı araştırmalarda öğrencilerin cinsel sağlık ve üreme sağlığı hakkında en fazla internet ve medya yoluyla bilgilerini elde ettikleri bildirilmiştir (Aksoy ve ark., 2021; Dişsiz ve ark., 2020). Bununla birlikte Fernández-Rouco ve ark. (2019), gençlerin cinsellik hakkında yanlış bilgilendirilme eğiliminde olduklarını bildirmiştir.

Araştırmamızda öğrencilerin %69.4'ünün sağlık kurumları aracılığıyla bilgi almak istedikleri görülmüştür. Yapılan araştırmalarda öğrencilerin cinsel sağlık ile ilgili bilgi almak istediklerinde, sağlık profesyonellerini tercih edecekleri belirtilmiştir (Aydın, 2019; Dağ ve ark., 2012). Reynolds ve ark. (2019) ise cinsel sağlıkla ilgili bilgilerin güvenilir olan kaynaklardan elde edilmesine vurgu yapmıştır. Literatür bilgileri bu araştırma sonucu destekler niteliktedir. Öğrencilerin cinsel sağlıkla ilgili bilgilerin sağlık kurumları aracılığıyla istenilmesinde güvenilir bilgi kaynaklarının bilincinde olduğunu göstermektedir.

Cinsellikle ve cinsel sağlıkla ilgili doğru bilgiye ulaşmada okula dayalı eğitim programları son derecede önemli olduğu vurgulanmaktadır (Geleholae ve ark., 2021; Guyon ve ark.,

2022). Araştırmamızda öğrencilerin büyük çoğunluğunun okullarda ve üniversitelerde cinsel sağlıkla ilgili eğitimin verilmesinin gerektiği, konuya ilişkin danışmanlık biriminin olmasına yönelik düşüncelerinin olduğu belirlenmiştir. Yapılan bazı çalışmalar incelendiğinde öğrencilerin cinsel sağlık eğitimini gerekli bulduğu ve bu eğitimin üniversitede veren bir birimin olmasına yönelik görüşlerinin olduğu belirtilmiştir (Aydın, 2019; Karakurt & Tuncer, 2022).

Araştırmamızda cinsel sağlık ve üreme sağlığı eğitim programlarında istenen konuların sırasıyla cinsel sağlık, üreme sağlığı ve üreme hakları, aile planlaması yöntemleri, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar ve korunma yolları olarak belirlenmiştir. Benzer şekilde Dağ ve ark. (2012) öğrencilerin cinsel sağlık bilgisi, üreme hakları, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar, doğum kontrol yöntemleri hakkında bilgi almak istediklerini belirtmiştir.

Cinselliğin konuşulmaması, yasak veya ayıp olarak görülmesi cinsel sağlığa ilişkin sorunların yaşamasına yol açabilir (Dişsiz ve ark., 2020). Gençlerin cinsel sağlıkla ilgili bilgi ve eğitim alma istekleri göz önüne alındığında cinsel sağlık ve üreme sağlığı konularının okul programlarına dahil edilerek bilgilere doğru kaynaktan erişilmesi büyük önem taşımaktadır.

Araştırmada öğrenim görülen sınıf ile CSBT'den alınan puanlar arasında anlamlı fark vardır. Benzer şekilde bazı araştırmalarda öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça bilgi düzeylerinin arttığı belirtilmiştir (Aydoğdu ve ark., 2019; Dişsiz ve ark., 2020). Özkan ve ark. (2020) ebelik bölümü 1 ve 4. sınıf öğrencilerini dahil ettikleri çalışmada öğrencilerin sınıf düzeyleriyle birlikte bilgi düzeylerinin arttığı bildirilmiştir.

Araştırma sonuçlarının literatürle benzerlik göstermesi ebelik bölümü öğrencilerinin üst sınıflarda cinsel sağlık ve üreme sağlığına ilişkin bilgilerinin gelişmesiyle açıklanabilir.

Çalışmamızda sözlü/nişanlı olanların partneri olmayanlara göre, partneri olanların partneri olmayanlara göre CBST puanları arasında gruplar arasında farkın olduğu belirlenmiştir. Sözlü/nişanlı olanların ya da partneri olanların, partneri olmayanlara göre cinsel sağlık ve üreme sağlığına ilişkin meraklarının bilgi kaynaklarına erişmede etkili olabileceği düşünülmektedir. Çalışmamızda öğrencilerin şu an yaşadıkları yer ile CSBT'den alınan puanları açısından; aile yanı ile öğrenci evi arasında, öğrenci evi ile devlet yurdu arasında anlamlı fark vardır. Öğrenci evinde olmanın devlet yurduna göre bilgiye erişim açısından daha serbest bir ortam olması sebebiyle yanlış bilgi edinilmesine yol açabileceği düşünülmektedir.

Araştırmamızda mezun olunan lise türü ile CSBT'den alınan puanlar açısından incelendiğinde, normal lise ile sağlık meslek lisesi arasında, fen lisesi ile anadolu lisesi arasında anlamlı fark bulunmuştur. Bu sonuç doğrultusunda sağlık meslek lisesinin eğitim müfredatının diğer lise türlerine göre farklı olması cinsel sağlık bilgi düzeyleri açısından farklılığın oluşmasında etkili olabileceği düşünülmektedir. Yapılan bir araştırmada annenin ve babanın eğitim durumları arttığında daha yüksek cinsel sağlık bilgisine sahip olduğu görülmüştür (Karabulutlu & Kılıç, 2011). Buna karşın Aydoğdu ve ark. (2019)'nin çalışmasında ve bu araştırmada anne ve baba eğitim durumlarının, cinsel sağlık bilgi düzeyleri arasında istatistiksel olarak fark olmadığı belirlenmiştir.

Araştırmada öğrencilerin cinsel sağlığa yönelik ders ve eğitim alanların, almayanlara göre CSBT'den alınan puanların daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Benzer olarak diğer çalışma sonuçlarında da cinsel sağlığa ilişkin eğitim alanların, eğitim almayanlara göre cinsel sağlık bilgi düzeylerinin daha yüksek

olduğu belirtilmiştir (Dişsiz ve ark., 2020; Özcan ve ark., 2016) Öğrencilerin cinsel sağlık bilgi düzeylerini arttırmak için eğitimin oldukça etkili bir faktör olduğu söylenebilir.

Cinsel sağlık eğitiminin okullarda mevcut eğitim programlarına dahil edilmesi ve var olan programların çok yönlü olarak geliştirilmesi gerekmektedir (Leung ve ark., 2019). Türkiye’de aile içinde cinsellikle ilgili konularının konuşulmaması gençleri güvenli olmayan bilgi kaynaklarından bilgi edinmeye yönlendirmektedir (Öz ve ark., 2021). Çalışmamızda öğrencilerin okullarda cinsel sağlık eğitimi verilmesini yönelik düşünen öğrencilerin CSBT’den aldıkları puanların daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Dişsiz ve ark. (2020)’nin çalışmasında öğrencilerin %97.4’ünün okullarda cinsel sağlık eğitimi verilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Ergenlik dönemi özellikle riskli cinsel davranışların edinildiği bir dönem olarak dikkat çekmektedir (Zeren & Gürsoy, 2018). Araştırmamızda öğrencilerin sağlık eğitiminin verilme zamanına yönelik düşünceler ile CSBT’den alınan puanlar arasında anlamlı fark vardır. Öğrencilerin cinsel sağlık eğitiminin ilkökul kademesinde verilmeye başlanmasını gerektiğini düşünmeleri öğrencilerin farkındalıklarının oldukça iyi düzeyde olduğunu göstermektedir.

Araştırmada cinsel sağlıkla ilgili bilgi düzeylerinin yeterli olduğunu düşünen ve üniversitede cinsel sağlıkla ilgili bir danışma birimi olması gerektiğini düşünen öğrencilerin, CSBT’ puanları diğerlerinden daha yüksektir. Cinsel sağlık konusunda diğerlerine göre daha fazla farkındalığı olan öğrenciler cinsel sağlık açısından doğru bilgiye erişmek için üniversitede bir danışmanlık birimine ihtiyaç olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmadan elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin CSBT puanları orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ebelik son sınıfta olan, sözlüsü/nişanlısı ya da partneri olan, cinsel sağlığa yönelik ders alan, eğitim alan, bu konuda bilgi düzeyini yeterli bulan, okullarda cinsel sağlığa ilişkin eğitim verilmesi ve üniversitede danışma birimi olması gerektiğini düşünen öğrencilerin CSBT puanları daha yüksektir. Bu bağlamda cinsel sağlık ve üreme sağlığı konusunda bilgi düzeyi yüksek olan grupların farkındalığının da yüksek olduğunu söylemek mümkündür. Ebelik öğrencilerinin cinsel sağlık bilgi düzeyinin geliştirilmesi için okullarda ilgili ders müfredatlarında kapsamlı cinsel sağlık eğitimlerin yer alması, ebe adaylarının bu konuda farkındalıklarının artırılması ve sağlık profesyonellerince konuya ilişkin kapsamlı eğitimlerin düzenlenmesi önerilebilir.

Çıkar Çatışması

Araştırmacılar arasında herhangi bir çıkar çatışması yoktur. Araştırma süresince herhangi bir kişi veya kurumdan destek alınmamıştır.

Teşekkür

Araştırmada yer alan tüm öğrencilere teşekkür ediyoruz.

Finansal Destek

Çalışmada araştırmacılar herhangi bir finansman desteği almamıştır.

Etik Komite Onayı

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu’ndan (Tarih: 24.12.2021, Oturum No: 27, Karar No: 27.05) izni alınmıştır.

Bilgilendirilmiş Onam

Araştırmaya başlamadan önce çalışma hakkında bilgi verilmiş ve katılımcı öğrenciden sözlü onam alınmıştır.

Hakem Değerlendirmesi

Dış bağımsız.

Yazar Katkıları

H.K.I.: Fikir, Tasarım, Literatür Taraması, Verilerin Toplanması ve/veya İşlenmesi, Makale Yazımı

M.Ş.A.: Fikir, Tasarım, Literatür Taraması, Verilerin Toplanması ve/veya İşlenmesi, İstatistiksel Analiz ve/veya Yorum, Makale Yazımı

A.K.: Fikir, Tasarım, Literatür Taraması, Verilerin Toplanması ve/veya İşlenmesi, İstatistiksel Analiz ve/veya Yorum, Makale Yazımı

D.Ö.: Fikir, Tasarım, Literatür Taraması, Makale Yazımı, Eleştirel İnceleme/Kritik Okuma

Kaynaklar

- Aydın, M. (2019). Lisans öğrencilerinin cinsel sağlık eğitimi ve cinsel sağlık ile ilgili bilgi ve görüşleri. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 1-13.
- Aygin, D., Açıl, H., Yaman, Ö., & Çelik Yılmaz, A. (2017). Üniversitede okuyan kadın öğrencilerin cinsel mitler ile ilgili görüşleri. *Androloji Bülteni*, 19(2), 44-49. <https://doi.org/10.24898/tandro.2017.06025>
- Aksoy, H., Ayhan Başer, D., & Cankurtaran, M. (2021). Hemşirelik Fakültesi’ne yeni başlayan öğrencilerin üreme sağlığı konusundaki bilgi düzeyleri ve eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi. *Ankara Medical Journal*, 21(1), 72-82. <https://doi.org/10.5505/amj.2021.09582>
- Aydoğdu, S. G. M., Uzun, B., & Öztürk, D. M. (2019). Ebelik öğrencilerinin evlilik dışı cinsel ilişki hakkındaki görüş ve tutumları. *Androloji Bülteni*, 21, 97-104.
- Bakır, N., & Beji, N. K. (2015). Öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklar konusundaki bilgi düzeyleri. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 5(3), 10-16.
- Çayır, G., & Beji, N. K. (2015). Cinsel sağlık eğitimi. *Androloji Bülteni*, 17(62), 231-240.
- Çelik, K. H., Özel, Ş., & Üstün, Y.E. (2018). Adolesanlarda cinsel sağlık ve üreme sağlığı. *Jinekoloji-Obstetrik ve Neonatoloji Tıp Dergisi*, 15(4), 184-188.
- Dağ, H., Dönmez, S., Şirin, A., & Kavlak, O. (2012). Üniversite gençliğinin cinsel ve üreme sağlığıyla ilgili bilgi düzeyleri ve akran eğitimi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 15(1), 10-17.
- Dişsiz, M., Akkurt Yalçın, A., Sümer, G., Tavşan, C., Dede, S., Durmuş, S., ... Ünsal, M. (2020). Hemşirelik öğrencilerinin cinsel sağlık konusundaki bilgi düzeyleri ve görüşleri. *Zeynep Kâmil Tıp Bülteni*, 51(2), 78-83. <https://doi.org/10.16948/zktpb.691007>
- Doğan, N., Fışkın, G., & Yüceler Kaçmaz, H. (2022). Cinsel sağlık dersi alan ve almayan öğrencilerin cinsel sağlık bakımına ilişkin inanç ve tutumları. *Androloji Bülteni*, 24(1), 1-10. <https://doi.org/10.24898/tandro.2022.67689>
- Eisenberg, M. E., Oliphant, J. A., Plowman, S., Forstie, M., & Sieving, R. E. (2022). Increased parent support for comprehensive sexuality education over 15 years. *Journal of Adolescent Health*, 71(6), 744-750. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2022.08.005>
- Erenoğlu, R., & Bayraktar, E. (2017). Sexual attitudes of nursing students and the affecting factors. *Journal of Human Sciences*, 14(2), 1745-1756. <https://doi.org/10.14687/jhs.v14i2.4505>
- Evcili, F., & Gölbaşı, Z. (2017a). Cinsel Sağlık Bilgi Testi: Geliştirme, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1, 29-33.
- Evcili, F., & Gölbaşı, Z. (2017b). Sexual myths and sexual health knowledge levels of Turkish university students. *Sexuality & Culture*, 21, 976-990.

- Faul, F., Erdfelder, E., Lang, A. G., & Buchner, A. (2007). G* Power 3: A flexible statistical power analysis program for the social, behavioral, and biomedical sciences. *Behavior Research Methods*, 39(2), 175-191. <https://doi.org/10.3758/BF03193146>
- Fernández-Rouco, N., Fernández-Fuertes, A. A., Martínez-Álvarez, J. L., Carcedo, R. J., & Orgaz, B. (2019). What do Spanish adolescents know (or not know) about sexuality? An exploratory study. *Journal of Youth Studies*, 22(9), 1238-1254. <https://doi.org/10.1080/13676261.2019.1571176>
- Gonenc, I. M., Alan Dikmen, H., & Golbasi, Z. (2021). The effect of whatsapp-based and conventional education methods on sexual myths and sexual health knowledge: A comparative intervention study in midwifery students. *International Journal of Sexual Health*, 33(3), 326-341. <https://doi.org/10.1080/19317611.2021.1913688>
- Guyon, R., Fernet, M., Brodeur, G., Couture, S., Hébert, M., Paradis, A., & Lévesque, S. (2023). "I would have liked to be better prepared for the real things": A qualitative analysis of school-based sexual health education received by girls who have experienced sexual dating violence. *The Canadian Journal of Human Sexuality*, 32(1), 29-38. <https://doi.org/10.3138/cjhs.2022-0041>
- Karakurt, P., & Tuncer, S. K. (2022). Üniversite öğrencilerinin cinsel sağlığa yönelik tutumlarının belirlenmesi: Hemşirelik öğrencileri örneği. *Gevher Nesibe Journal of Medical and Health Sciences*, 7(20), 131-139.
- Karabulutlu, Ö., & Kılıç, M. (2011). Üniversite öğrencilerinin cinsel sağlık ve üreme sağlığı hakkındaki bilgi düzeylerinin belirlenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 14(2), 39-45.
- Kashefi, F., Bakhtiari, A., Pasha, H., Amiri, F. N., & Bakouei, F. (2021). Student attitudes about reproductive health in public universities: a cross-sectional study. *International Quarterly of Community Health Education*, 41(2), 133-142. <https://doi.org/10.1177/0272684X20916599>
- Leung, H., Shek, D. T., Leung, E., & Shek, E. Y. (2019). Development of contextually-relevant sexuality education: Lessons from a comprehensive review of adolescent sexuality education across cultures. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(4), 621. <https://doi.org/10.3390/ijerph16040621>
- Liang, M., Simelane, S., Fillo, G. F., Chalasani, S., Weny, K., Canelos, P. S., & Snow, R. (2019). The state of adolescent sexual and reproductive health. *Journal of Adolescent Health*, 65(6), 3-15. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2019.09.015>
- Li, C., Cheng, Z., Wu, T., Liang, X., Gaoshan, J., Li, L., & Tang, K. (2017). The relationships of school-based sexuality education, sexual knowledge and sexual behaviors—a study of 18,000 Chinese college students. *Reproductive Health*, 14, 1-9. <https://doi.org/10.1186/s12978-017-0368-4>
- Ören, B., Zengin, N., Yazıcı, S., & Akıncı, A. Ç. (2018). Attitudes, beliefs and comfort levels of midwifery students regarding sexual counselling in Turkey. *Midwifery*, 56, 152-157. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2017.10.014>
- Öz, H. G., Yangın, H. B., & Sözer, G. A. (2021). Cinsel sağlık dersinin hemşirelik öğrencilerinin cinsel mitleri üzerine etkisi. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 30(6), 400-408.
- Özcan, H., Kızılkaya Beji, N., Karadağ, A., & Emlik, K. (2016). Üniversite öğrencilerinin üreme ve cinsel sağlığa yönelik bilgi düzeyleri. *Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi*, 7, 83-97.
- Özkan, H., Taşgın, Z. D. Ü., & Apay, S. E. (2020). Cinsellikle ilgili eğitim alan ve almayan öğrencilerin cinsel sağlık bilgi düzeylerinin karşılaştırılması. *Ebelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(1), 11-21.
- Özsoy, S., & Bulut, S. (2017). Cinsel sağlık bilgisi dersinin hemşirelik öğrencilerinin cinsel mitleri üzerine etkisi. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, 3(2), 54-67.
- Reynolds, M. C., Sutherland, M. A., & Palacios, I. (2019). Exploring the use of technology for sexual health risk-reduction among ecuadorean adolescents. *Annals of Global Health*, 85(1). <https://doi.org/10.5334/aogh.35>
- UNESCO. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization 2018. *International Technical Guidance on Sexuality Education: An Evidence-Informed Approach*. Paris: UNESCO. <https://www.unesco.org/en/health-education/cse>, Erişim Tarihi: 08.07.2023.
- Uğurlu, M., & Karahan, N. (2022). Sexual health knowledge and influencing factors among health science students at a state university in Turkey. *The European Journal of Contraception & Reproductive Health Care*, 27(1), 75-82. <https://doi.org/10.1080/13625187.2021.1980871>
- Workowski, K. A., & Bolan, G. A. (2015). Sexually transmitted diseases treatment guidelines, 2015. MMWR. Recommendations and reports: Morbidity and mortality weekly report. *Recommendations and Reports*, 64(RR-03), 1.
- Warner, C., Carlson, S., Crichlow, R., & Ross, M. W. (2018). Sexual health knowledge of US medical students: A national survey. *Journal of Sexual Medicine*, 15(8), 1093-1102. <https://doi.org/10.1016/j.jsxm.2018.05.019>
- Yücesan, A., & Alkaya, S. A. (2018). Okullarda göz ardı edilen bir konu: Cinsel sağlık eğitimi. *SDÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 25(2), 200-209. <https://doi.org/10.17343/sduftd.342828>
- Zeren, F., & Gürsoy, E. (2018). Neden cinsel sağlık eğitimi?. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8(1), 29-33.